Anul III — Sibiiu, Vineri în 14/26 Martie 1886 — Nr. 61

Abonamentele

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fie-care di de lucru

Inserțiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea: Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un numĕr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 13 Martie st v.

În casa deputaților din Budapesta earăși s'a petrecut ceva important pentru noi Românii din țerile coroanei unguresci.

Telegraful ne-a adus scirea, care mai târdiu ni-au adus-o mai pe larg și diarele din Budapesta și astădi avem întreg discursul dlui Babeș: că între acesta și ministrul-president Tisza a avut loc un dialog interesant.

Vorba, se vede, atât din ceea-ce ne-a adus telegraful, cât și diarele, s'a învêrtit de astă-dată prelûngă cultura poporului, sau mai bine dis prelûngă purtarea sau nepurtarea de grije de dînsa. Căci deputatul Babeș a imputat guvernului unguresc, că statul ungar, în ceea-ce privesce Românimea din țerile unguresci, cu deosebire din Transilvania, n'a purtat grije nici odată de cultura ei. Ear' dacă totuși sûnt urme, că ceva s'a făcut și pentru cultura Românilor din cestiune, originea urmelor acelora e de a se căuta la Viena, ear' nu la Budapesta.

Avênd cunoscință despre aceste, din isvoarele arĕtate, avem totuși nedumeriri. Nu scim dacă isvoarele, la care am făcut provocare, ne-au informat destul de exact și despre toate detaliurile așa după-cum s'a petrecut episodul acesta interesant în casa deputaților Ungariei între deputatul Babeș și ministrul-president Tisza.

După-cum se vede din raportul, pe care îl comunicăm astădi: „Sfera de activitate a congregațiunilor" din proiectul dela ... it de prilegiu bine-Babeș, ca sĕ vorde interesantă: ... cultura poporului în țerile unguresci și în special de cultura poporului român.

Și atâta credem că va ajunge, pentru-ca sĕ ne putem face conclusiunile, mai ales combinând cestiunea sulevată a culturii poporului pusă de deputatul amintit, cu respunsul ocolitor al ministrului-president Tisza.

În privința rĕspunsului ministrului-president însĕ, trebue sĕ căutăm refugiul numai la rapoartele diarelor din Budapesta. Telegrama, cu care ne-a servit biroul de corespondență e departe de a fi satisfăcut în ceea-ce privesce claritatea. Scurtă și obscură, cum a fost, telegrama s'a mărginit a ne spune, că ministrul-president respinge invinuirea, că nimica nu s'ar face pentru cultura poporului român.

Rapoartele diarelor din Budapesta însĕ spun, că ministrul-president a întors arma deputatului Babeș. Ca sĕ excuse lipsa de interesare a statului unguresc de cultura Românilor, după părerea sa cu desevîrșire, ministrul-president invinue la rîndul seu pe Români dicênd: că lipsa de cultură la acestia este de a se atribui bisericilor române. Acestea ar fi „monopolisat" cultura și de aceea Românii în privința culturii au rĕmas înapoi.

N'avem motiv de a ne îndoi, că în punctul scusei ministeriale, expunerea rapoartelor din diarele budapestane nu ar fi exactă. Rĕspunsul, așa cum ni-'l presentă diarele budapestane, seamĕnă de minune cu firea ministrului-president.

Dar' nici nu este aceasta prima ocasiune, din care sĕ cercăm a cunoasce firea cugetării sale.

În afaceri ce privesc pe Românii din țerile unguresci ministrul-president trebue sĕ cugete astfel, încât sĕ nu-'și pericliteze popularitatea înaintea acelora, cu ajutorul căror guvernează.

Deci după dînsul, nu se poate altfel, decât ca Românii sĕ fie de vină, dacă sûnt lipsiți de cultură.

Și pentru-ce nu s'ar folosi ministrul-president de o apucătură pentru a se presenta nu numai cu o scusă plausibilă, dar' și cu o contra-invinuire și mai plausibilă?

Cu toate aceste, apucătura nouĕ ni se pare tot așa de nepotrivită ca multe altele. Ea și ca scusă și ca contra-invinuire deroagă foarte mult ori-și-cărui bărbat de stat, mai ales unuia de posițiunea ministrului-president Tisza.

După părerea noastră însĕ în rĕspunsul ministrului-president nu e de a se căuta numai scusa și contra-invinuirea.

Într'un timp, când ministrului-president, prin legea cea nouă municipală, îi succede a devenì o omnipotență nemărginită în stat, scusa și contra-invinuirea sûnt o curată amenințare.

Căci ce vrea sĕ dică ministrul-president cu monopolisarea culturii din partea bisericilor române, dacă nu cumva ca îngrijirea de cultură sĕ se iee din mânile acestor biserici?

O vrea însĕ aceasta?

Dacă o vrea, atunci am fi ajuns la stadiul, când securea absolutismului constituțional maghiar are sĕ dee lovitura de grație bisericilor române și prin aceasta sĕ lovească în temelia unicului asil, ce ne-a mai rĕmas pentru scutirea individualității noastre naționale pe teritorul regatului unguresc.

Dealtmintrelea sĕ nu ne presentăm tocmai așa surprinși, ca sĕ nu părem de tot naivi. Guvernul unguresc lucră mai bine de un deceniu la opera aceasta: la luarea „monopolului" de cultură din mânile bisericilor române.

Scoalele confesionale din an în an, din lună în lună, din di în di au devenit tot mai mult și mai mult în potestatea guvernului. Numai susținerea scoalelor și a învĕțătorilor mai este „confesională". Guvernul nu pregetă a se amesteca și în afacerile curat bisericesci până și în ale cultului, dispunênd, când 'i-se pare lui, dacă în cutare Duminecă sau sĕrbătoare sĕ se celebreze sau nu cultul divin.

Din experiențele cele multe noi scim, că argumentele află puțin har înaintea guvernului unguresc și preste tot înaintea politicilor maghiari. Cu toate aceste însĕ credem, că tot va fi interesant a cerceta, dacă ministrul-president a avut motiv de a vorbì de „monopolul culturii" din partea bisericilor române?

La întrebarea aceasta ne reservăm a rĕspunde la altă ocasiune.

Diarele sêrbesci din Neoplanta „Branic" (Apĕrătorul) și „Zastava" (Stindardul), publicară în nrii lor dela 4 și resp. 5 Martie, următoarea epistolă, adresată redactorilor lor decătră deputatul nostru național dl Vinc. Babeș:

„Budapesta 28 Februarie 1886. Scumpe amice! Te rog sĕ binevoiesci a-'mi permite, ca prin organul ce conduci, sĕ mĕ adresez cătră conaționalii D-Tale din Neoplanta, Ciacova, Vêrșeț și Biserica-Albă, cari din îndemnul apĕrării ce de curênd în dieta Ungariei am făcut causei de dreptate și legalitate a naționalităților nemaghiare, în numele poporațiunii sêrbe din acele localități, precum și acelora, cari mai târdiu tot din Neoplanta și tot cu telegraful, în numele fostilor Ciaichisti din ținutul Titelului m'au felicitat, manifestându-'mi consimțĕmêntul, încrederea și iubirea lor pentru acea apĕrare, în fine a mĕ adresa și mulților mei amici dintre Sêrbi, cari de prin diferite părți, prin epistole grăbiră a-'mi face aceleși complimente, — a mĕ adresa și a le mulțumì pentru această manifestare simpatică inimei mele.

„Ferice de acea țeară, ai cărei cetățeni au priceperea și curagiul ideii de drept și lege; ea este sigură de progres și de un frumos viitor; precum de altă parte perdută este acea țeară, unde priceperea pentru drept și lege a perit și numai masca trăiesce! Această convingere a mea Vĕ va explica, cât de vesel mĕ face experiența, că frații Sêrbi și la această ocasiune dovediră inspirarea lor de dreptate și de lege. Îi salut din toată inima mea. Vincențiu Babeș".

Catedra dela Cluj.

Am publicat în numĕrul de ieri o corespondență din Cluj în cestiunea catedrei pentru limba și literatura română.

Sûnt acum doi ani decând cu turburările dela Cluj.

Încă atunci s'a conceput idea destituirii d-lui Dr. G. Silași, abia acum însĕ am ajuns la realisarea acestei idei.

De ce oare 'i-au trebuit d-lui Trefort doi ani de dile, pentru-ca sĕ scoată la capĕt un lucru, pe care îl putea face cu o singură trăsĕtură de condeiu?

Pentru-că simția prea bine, că lucrul acesta e rĕu, o arbitrarietate, un act de violență și se temea de resentimentul, pe care îl produce nu numai între noi Românii, ci chiar și în cercurile maghiare mai serioase. A lăsat dar' ca lumea sĕ se deprindă încetul cu încetul cu idea, că dl Dr. Silași are sĕ fie destituit și numai acum, după-ce lumea s'a deprins, vine vorba la înlocuirea celui scos pe portița din dos.

Din această procedere putem trage două învĕțături: întâiu, că guvernul actual lucrează după un plan premeditat, ear' a doua, că are și el însuși consciința, că lucrează rĕu și de aceea sĕvîrșesce oare-cum pe furiș fapta.

Tocmai de aceea însĕ trebue sĕ fim și noi cu deosebită luare aminte la cele ce se petrec și sĕ ținem în evidență pe toți aceia dintre frații nostri, care au fost loviți pe nedrept.

Ceea-ce s'a petrecut la Cluj este o ivire simptomatică.

Legea îi impune guvernului purtarea de grije pentru cultura noastră națională. Și atât de precisă e legea în privința aceasta, încât ea prescrie, ca pretutindenea în ținuturile, în care ne aflăm în masse, instrucțiunea primară și cea secundară sĕ ni se dee în limba românească.

Această lege nu se aplică. S'a susținut numai pe la gimnasiile de stat catedra de limbă și literatură română acolo, unde ea fusese întrodusă înainte de anul 1868. Da, s'a susținut! însĕ cum?

La Caransebeș titularul a fost, dacă ne aducem bine aminte, dl profesor Mândreanu, unul dintre cei mai de valoare autori didactici ai nostri. Dl Mândreanu e astădi profesor la liceul Sf. Sava din Bucuresci: nu 'i-a rĕmas decât sĕ părăsească țeara.

La Lugoj, catedra de limba română devenind vacantă, a concurat dl Virgiliu Popescu, elev al colegiului de propaganda fide din Roma, și cunoscut prin taducerile ce a făcut din limba franceză și din cea italiană. Dl V. Popescu e adi profesor la liceul din Ploiesci. Nu 'i-a rĕmas decât sĕ părăsească țeara.

La Arad titularul catedrei de limba română e părintele Goldiș, care însuși va fi sciind mai bine, câtă abnegațiune, ca sĕ nu dicem câtă înjosire îl costă acea catedră, și cât de mult trebue sĕ-'și mărginească activitatea.

La Sătmar catedra de limba română a avut-o dl Dr. Lucaciu, care a fost permutat la Loșonț, sciindu-se, că nu are sĕ meargă.

Foița „Tribunei".

Atque nos!

de

G. Coșbuc.

(Urmare.)

Vĕd apoi pe Împĕrat-Roșiu și pe Verdele-'mpĕrat,
Vĕd zăbrelele, pe care cest din urmă le-a durat
Pentru fată-sa, căci fata la părinți fù numai una
Și era de tot frumoasă: p'a ei frunte juca luna
Și-'i juca prin desmerdare soarele pe tipul ei
Și-'i jucau pe cei doi umeri doi d'argint luceferei!
Vĕd pe Sfânta-Luni în codru, păzind tainicele bercuri
Cu isvor de apă-vie; vĕd apoi pe Sfânta-Mercuri
Povestind cu șepte stele; adunând neguri și ploi
Și 'mpărțind viscole 'n lume eu zăresc pe Sfânta-Joi.
Acì vĕd pe Sfânta-Vineri, lûngă muntele de glajă
Culegênd flori de boscoane, ierbi de farmec pentru vrajă
Și 'n povești cu Zodiacul ținênd Sfântul-Soare 'n loc;
Vĕd pe Sfânta-Marți cum rîde și descântă de noroc
Și-alungând pe baba Dochiă, desvĕlesce primăveara
Și pe fete mai istețe le 'nspăimântă cu Marțiseara.
Babe meștere, urmate de-un stol greu de vrăjituri,
Ele sciu sĕ profețească prin descântătoare guri
Și prin visuri întreite, ani din soartea omenească
Dacă omul prin rugi drepte s'a legat ca sĕ postească!

Vĕd apoi Câmpul-viții, cu mohor acoperit;
Vĕd poena fericirii și cu pasul liniștit
Vĕd cum trece prin poenă o fatasm', o copiliță,
Purtând flori de mac în mână, pe sîn flori de tămâiță
Și 'mpletiți în pĕr de aur purtând tainici trandafiriri.
Ea-i comoară de frumsețe, simbol dulce de iubiri
Și-i un tip de poesiă, farmec de-admirare sfântă:
Ea-i Ileana-Cosintiana, din cosiță-'i floarea cântă!
Sub serinele-'i surisuri, ierni se schimbă 'n primăveri;
P'a ei urmă adi re'nvie crinul veștedit de ieri;
Și de drag, soarele 'n cale stă pe loc și 'mi-o privesce
Și când pleacă, beat el pleacă și trei dile buiguesce;
Și când ea 'ngână vr'un cântec, greu tresare prin fiori
Cerul înflorit cu stele, câmpul înstelat cu flori,
Ea-i născută 'n faptul dilei și 'n restimp de lună-nouă
Și se culcă 'n pat de aur și se scaldă 'n rîu de rouă
Și-i copilă descântată cu trei rose 'n bobocei,
Pentru-ca sĕ 'nebunească lumile de dragul ei!
Vĕd apoi pe Fet-frumosul trist cum mĕsură poeana.
Căci de mult iubesce dînsul pe Ileana-Cosintiana
Și de dorul ei lăsat-a doi părinți și-apoi pribeag
Rătĕcit-a di și noapte preste țeri, și de-al ei drag
El plângênd încălecase pe Cal-galben de sub soare,
Căci e nesdravĕn din fire acest cal, scie sĕ sboare
Prin vĕzduch, până-ce lasă stelele 'ndĕrĕtul seu! . . .
Fĕt-frumos și Cosintiană! O, cu tot, ce Dumnedeu
A lăsat frumos și nobil și fermecător în lume,
V'a 'nzestrat pe voi poporul, inimi blânde cu blând nume,
Și-a făcut din voi sub soare tip perfect de frumuseți!
În voi personificate stau ascunse două vieți
De 'ncântare fără margini: vulturească fantasiă
V'a creat și întreite facultăți de poesiă.
Vi-a depus un tron de aur p'un pămênt de 'ntipuiri!
Vĕd apoi dine maestre și vĕd alte năluciri:
Pe Zorilă și Murgilă, cari grăbesc sĕ 'mi-se culce
La cele trei urditoare, lûngă tĕu de lapte dulce;
Vĕd pe gingășa din Dafin; mĕ 'ntâlnesc cu paraleii
Și vĕd falnica pădure, unde 'n curți s'adună smeii,
Făcênd sfaturi, cum sĕ fure vr'o copilă de 'mpĕrat;
Apoi vĕd pămêntu 'n care munții 'n capete se bat;
Apoi vĕd pe Cenușotcă, prindênd pureci la trăsură;
Și vĕd pe-a smeilor mamă flacări aruncând din gură;
Și vĕd Ciasul-rĕu de noapte, povestind cu-al seu nepot
Și-apoi vĕd pe mult vestitul Statu-Palmă-Barbă-Cot;
Și-apoi vĕd pe Surgă-Murgă mâncând mazere pe veatră
Și mai vĕd pe Strîmbă-Lemne sfătuind cu Sfarmă-Peatră!

(Va urma.)

Sĕ nu ne mirăm dar', dacă vedem, că sûnt loviţi profesorii dela universitate. S'a făcut începutul cu dl. Dr. Silaşi, şi dacă dl A. Roman mai e cruţat, causa este numai, că Budapesta se află mai spre centrul Europei şi dl A. Roman e un om, pe care nici chiar ministrul Trefort nu-'l poate lovì, fără-ca sĕ se teamă de consecuenţe.

Dacă guvernul voiesce acum sĕ-'i impună universităţii din Cluj pe dl Moldován Gergely, aceasta e treaba lui, şi noi constatăm numai cu mulţumire, că nici că poate găsì vre-un alt om mai de Doamne.

Numirea d-lui Moldován Gergely e un simptom al miseriei culturale, în care se află naţiunea maghiară.

Boemii îl au pe dl Dr. Urban Iarník, Boem get beget şi cu toate aceste un nume binecunoscut în literatura romanică, eară Maghiarilor nu le rĕmâne decât sĕ apuce ceea-ce lăpĕdăm noi.

Revistă politică.

Sibiiu, 13 Martie st. v.

Convenţiunea comercială şi vamală cu România preocupă de present în mare mĕsură cercurile politice din Budapesta şi Bucuresci. Prin închiderea graniţelor ungare pentru importul vitelor şi rîmătorilor din România, guvernul ungar a îngreunat mult negociările convenţionale dintre monarchia noastră şi statul român. Eată ce scrie corespondentul din Bucuresci al ḑiarului „Neue fr. Presse“ despre această afacere:

„Cât privesce şansele înoirii convenţiunii comerciale, este o deosebire între timpul, când s'a negociat asupra celei dintâiu convenţii, şi între cel de acum, când România n'are intenţii laterale politice. Astăḑi se tractează de exploatarea experienţelor câştigate într'un restimp de ḑece ani şi anume în înţelesul reacţiunii vămurilor de scutire. Cu toate aceste înoirea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria — precum se accentuează aici — numai atunci va întimpina mari greutăţi, dacă nu se vor deschide graniţele ungare pentru exportul de vite din România. Plângerile asupra desavantagielor, ce au sĕ sufere economii români prin închiderea graniţelor ungare, au devenit o rubrică permanentă în parlament şi în presa română, şi ministrul român de comerciu, dl Stolojan, a declarat *sans gene* representantului Austro-Ungariei în România, că nici un guvern, fie acela ori-cum alcătuit, n'ar cuteza sĕ propună representanţei române înoirea convenţiei comerciale cu monarchia habsburgică, dacă nu se vor oferì totodată garanţe pentru redeschiderea graniţelor unguresci pentru exportul român de vite“.

Atitudinea rĕsboinică a Grecilor cresce. De câteva ḑile a început din nou a se trimite la frontarii mari cantităţi de material de resbel. Lucrările de întărire în Tesalia urmează cu multă activitate. Se vorbesce că în Albania-de-sus ar fi isbucnit turburări. O mulţime de tineri din Tracia, Rumelia şi Macedonia sosesc ḑilnic în Atena şi se inrolează ca voluntari în batalioanele de vênători. Între Elassona şi Zarizena se găsesc 41 batalioane turcesci. Guvernul elen a cumpĕrat din Englitera un nou încrucişĕtor (croiseur), care a şi sosit în apele dela Salamis. Se aşteaptă emiterea unui decret, prin care se ḑice că se vor chiema sub arme 4 clase de reserve.

Anarchia se întinde mereu printre Miriditi şi dă mult de lucru guvernatorului general al Albaniei. Printre Albanezi circulă scirile cele mai neliniştitoare asupra ultimei călĕtorii a principelui Nichita. Se spune, că consulul general englez, dl Green, îndată după întoarcerea sa din Cettinie va pleca la Londra pentru a nu se mai întoarce. Primul comisar turc pentru frontarie şi ministru-resident la Cettinie, Djevad-Paşa, a convocat în capitala muntenegreană pe ceilalţi membri turci ai comisiunii.

Despre stadiul, în care se află regularea graniţelor afghane, se comunică din Teheran, că Sir Iosif Ridgeway şi colonelul Kuhlberg, şeful comisiunii rusesci pentru regularea graniţei, s'au întâlnit la 10 a l. c. în Marudşac. Aşeḑarea stîlpilor de hotare s'a completat până la acel punct. Căpitanii Gore şi Talbot încă 'şi-au terminat lucrările în privinţa pregătirii de charte pentru locul dinspre Ost de Marudşac până la punctul final dela Oxus.

Discursul deputatului naţional Vincenţiu Babeş.

În şedinţa din 23 Martie st. n. a camerei deputaţilor, continuându-se desbaterea generală asupra proiectului de lege pentru regularea municipiilor, deputatul naţional Vincenţiu Babeş, la § 47, prin care se normează agendele congregaţiunilor generale, profitând de ocasiune, fiindcă în acel § de loc nu se amintesce importanta afacere a culturii poporului, a sulevat din nou, cu noue argumente cestiunea instrucţiunii publice, anume în scoalele poporale, totdeodată trăgênd în discusiune şi momentoasa cestiune despre pretinsa misiune culturală a statului maghiar, sau mai limpede vorbind, a naţiunii maghiare — în Orientul Europei. Această întreprindere a deputatului nostru — ear' alarmă spiritele privilegiaţilor nostri, şi — numai decât patru, din patru părţi săriră întru combaterea „cutezătorului“ Român!

Acì dăm în traducere după stenografia dietei discursul deputatului naţional, pentru cuvenita apreţiare a cestiunilor sulevate:

On. casă! În acest al 47-lea § se înşiră taxativ agendele congregaţiunii generale. Aflu că lipsesce dintre ele una foarte importantă, de interes principal în patria noastră. Îmi voiu permite a-'mi spune opiniunea în această privinţă.

Este lucru cunoscut, că statul maghiar, resp. naţiunea maghiară îşi vindică misiunea culturală în Orientul Europei. Cum cred eu, bine face, căci numai prin astfel de misiune bine asigurată îi va fi viitorul, şi puterea nu-'i va scădè. Cred că prin această misiune culturală nu se poate înţelege, decât că — voiesce sĕ cultive popoarele necultivate ale Orientului; ear' dacă vorba este de aceasta, atunci eu cred, că prima datoriă îi este, a-'şi începe această misiune aici acasă, faţă de propriile sale poporaţiuni. Apoi voind aceasta, voind-o serios, nu numai din gură, cel mai chiămat organ, prin care ar putè-o şi executa, ar fi — după mine, tocmai adunarea generală, despre care sună paragraful de care ne ocupăm. Pentru-că poporul nici într'un loc în stat nu se află atât de direct şi bine representat, ca tocmai în adunarea generală a municipiului, şi nici într'un loc nu se poate ocupa atât de bine de causa desvoltării sale, de progresul seu în cultură, ca acì. Dar' eu despre aceasta nu găsesc în cuprinsul paragrafului nici o dispoziţiune, cel puţin nici o dispoziţiune expresivă directă.

Onorabilul domn condeputat N. Bartha deunăḑi ne spunea, că „reuniunea culturală“ din Transilvania ar avè chiemarea „de a rĕspândì printre sĕrmanul popor român binecuvêntările culturii maghiare“. Lucru foarte frumos şi cu cale. Voiesc a crede, că d-sa nu identifică acele binecuvêntări ale culturii cu maghiarisarea sau lăţirea limbei maghiare printre poporul nemaghiar; cred că şi dînsul, ca şi marele patriot L. Kossuth face distincţiune între cultură şi între limba maghiară. Apoi dacă este, ca într'adevĕr cultura s'o lăţim printre popor, mărturisesc, că aş mai preferì a se face aceasta prin mijlocirea acelui organ, ce prin lege este chiemat a se îngrijì de bunăstarea poporului, a priveghia asupra intereselor acestuia, decât prin reuniuni de caracter privat, şi mai vîrtos unilateral. Ear' mai departe ţin, că ar trebuì se o rupem odată cu trecutul, nu numai cu cel îndepărtat, ci chiar şi cu cel de 18 ani încoaci. Căci fie că dl Bartha, sau ori-cine altul s'ar pune a examina trecutul, după date adevĕrate, s'ar convinge, că după-cum mărturisesce istoria şi mărturisesc faptele, acest stat şi această naţiune putea sĕ fi avut ori-care altă misiune, numai culturală, culturală pentru popoare, nu. Nici n'a împlinit cândva asemene misiune. (Mişcare.) Atâta sciu, că până pe la începutul acestui secol, chiar printre poporul maghiar nu prea se găsia vre-o cultură, şi începutele ce se făcuseră, cu durere trebue sĕ recunoascem, că proveniau din Viena, ear' nu din Pesta. La noi învĕţământul în popor îşi trage originea dela Maria Teresia, dela Împĕratul Iosif şi Francisc şi din decretele şi dispoziţiunile guvernului absolut. Aş întreba pe cei-ce se îndoiesc: există oare o unică scoală română în ţeară, întemeiată de statul maghiar? Dar' despre aceasta vom vorbì mai târḑiu, altă-dată.

Vĕ rog, sĕ nu-'mi luaţi în nume de rĕu, că vĕ spun acestea aici. Că dacă aş fi inspirat de rea voinţă, dacă m'aş bucura de rătĕcirile neamului unguresc, de decăderea acestuia, ḑeu nu 'mi-aş ridica vocea, ca sĕ încerc a vĕ împedeca, a vĕ oprì.

Binevoiţi a vĕ aduce aminte de acea chartă geografică, care înainte cu 7—8 ani dl ministru al instrucţiunii publice a presentat-o dietei, spre a arĕta printr'însa gradele de cultură în popor, prin diferitele părţi ale ţerii. Cele mai întunecate părţi ni se înfăţişează tocmai acolo, unde poporaţiune maghiară abia există, dar' stăpânirea, administraţiunea, se află în mâni maghiare; de altă parte, ţinuturile cele mai luminate sûnt, pe fundul regiu, unde administraţiunea este în mânile Saşilor, nu că doară acestia deadreptul ar fi înaintat cultura la poporul român, ci pentru-că n'au împedecat înaintarea aceluia prin organele sale proprii; urmează apoi părţile cele sărace din Zărand, Năsĕud, Făgăraş, unde în fruntea administraţiunii se aflau Români; în fine părţile fostelor confinii militare, unde autorităţile militare se îngrijiau de scoale şi învĕţământ. Repet, că întunerecul întunerecului domnesce pe acolo, unde cultura poporului român a atîrnat dela domni maghiari. (Ilaritate sgomotoasă; contraḑiceri din partea stângei.) Vĕ rog, sĕ mĕ ascultaţi, apoi combateţi-mĕ!

Dela anul 1872, dl ministru al instrucţiunii publice, pe temeiul de drept unguresc, care sună: *„R—á—rá, fogd rá“*, a ocupat 98 de scoale poporale române din fostul confiniu militar bănăţean, scoale ce sub administraţiunea militară prosperau; şi acuma, după 14 ani de îngrijire maghiară, sĕ le vedeţi, cum stau părăsite! (Contraḑiceri din partea stângei extreme). Dacă ar fi cu plăcere, v'aş aduce încă multe exemple, dar' ajunge sĕ vĕ reamintesc, cum cu ocasiunea desbaterilor asupra budgetului, dl ministru al instrucţiunii, cu voce înaltă, aprobat de mulţime, ne spuse, că — ḑeu dînsul nu va da un crucer din banii ţerii pentru instrucţiunea în scoalele noastre poporale, —

A. Trefort, ministrul instrucţiunii publice: Legea sună aşa.

V. Babeş: Dar' eu nu provoc acel incident în contra d-lui ministru, ci voiesc numai a pune în vederea camerei şi a ţerii, principiile şi situaţiunile ce domnesc la noi. Aşa mai amintesc, cum on. d. conte Alb. Apponyi găsesce, că cele 4—5 milioane de floreni, ce pe fiecare an se cheltuiesc din banii comuni ai ţerii, pentru instrucţiunea maghiară, abia ajung, ba — nici nu ajung pentru cultura maghiară, şi deci — de unde sĕ se mai dee şi pentru cultura celorlalte limbi şi popoare! Cum se potrivesce asfel de cuget, astfel de păşire, cu pretinsa misiune culturală a statului maghiar, a naţiunii maghiare?!

A mai ḑis dl N. Bartha că „reuniunea de cultură“ din Cluj, prin împărtĕşirea cu binecuvêntările culturii maghiare a sĕrmanului popor român, voiesce totodată a scăpa pe acest „sărac popor“ de amăgitorii sau agitatorii sei naţionali. Oare dl condeputat Bartha sĕ nu scie aceea, că nu există popor în lume, care altcum s'ar fi făcut părtaş de cultură, decât prin fiii sei, cu mijlocirea limbei sale? Dacă n'o scie, învaţe-o dela însuşi poporul maghiar. Dar' tocmai acestei stricte regule, on. guvern nu corespunde de fel. Eu însĕ merg mai departe şi observ, că statul maghiar, resp. on. guvern maghiar, nu se îngrijesce cum se cade nici chiar de cultura poporului maghiar. Căci ce alta va sĕ ḑică verdictul marelui patriot maghiar Lud. Kossuth, cumcă acel popor maghiar din Transilvania, care s'a românisat, „nu posede consciinţa rasei sale“, ce alta poate sĕ ḑică, decât că lipsit este de cultură. Şi „reuniunea de cultură“ a d-lui Bartha vrea sĕ-'şi risipească binecuvêntările sale printre Români! Un lucru de tot nepriceput. Eu aş crede, ca statul ungar, guvernul maghiar, corifeii maghiari, dacă serios se cugetă la cultură, sĕ o înceapă serios la al lor propriu popor, şi atunci cultura mult mai sigur se va lăţì şi la alte popoare, şi spriginită va fi de toţi cu zel şi plăcere; de aceea aflu de lipsă, ca curat şi expres temeiu sĕ se pună acelei serioase tendenţe culturale chiar în legea de faţă, la §-ul de sub întrebare.

Există, on. cameră, staturi cu municipii mult mai centralisate ca la noi; luaţi d. e. România, unde funcţionarii administrativi toţi sûnt numiţi de guvern, totuşi în consiliile lor generale prefectul, resp. secretarul aceluia, precum despre celelalte afaceri, tot asemenea despre scoale şi instrucţiune trebue sĕ facă raport detaliat, care se supune criticei comune şi se înaintă guvernului central, publicându-se regulat în „Monitorul oficial“.

De ce sĕ nu existe asemenea dispoziţiune formală şi în a noastră lege municipală? Mai vîrtos că scim, cum în astfel de lipsă arbitriul celor din fruntea administraţiunii explică şi aplică legea necompletă pururea după placul lor. Eu simţind necesitatea, am luat cuvêntul pentru de a vi-o recomanda atenţiunii. Căci nu ajunge a intona un interes mare numai din gură şi prin gazete, ci dacă îl recunoascem serios, trebue sĕ-'l codificăm expres, curat în lege şi sĕ-'l traducem în fapte. Nu fac în această privinţă propunere sau emendament, pentru-că m'am convins, cumcă la cas, dacă on. guvern, respective dl prim-ministru consimte cu vederile opoziţiunii, dînsul prin câteva cuvinte completează defectul în lege, ear' dacă dînsul nu consimte, după-cum de comun se întêmplă, atunci propunerile din această parte înzadar se fac; ear' ceea-ce noi naţionalii propunem în interesul poporaţiunilor nemaghiare, sau chiar şi în al patriei comune, după experienţă, nu află spriginire nici din partea opoziţiunilor maghiare, astfel nici odată nu este bine primit în această onorabilă casă. Eu 'mi-am făcut datorinţa, reflectând asupra celor ḑise de guvern şi această on. casă. Nu-'mi este interesul şi dorinţa, ca această ţeară sĕ sufere scădere, sĕ scapete în valoare prin greşelile naţiunii maghiare; de aceea ocasionalmente îmi ridic vocea reflectând, ca cuvintelor, promisiunilor, sĕ corespundă faptele. — —

Pentru a combate argumentele, vederile şi datele deputatului naţional luară cuvêntul — unul după altul — dl prim-ministru Tisza, apoi dl Iosif Madarász din partida lui Kossuth, apoi dl Láng, mai guvernamental decât guvernul şi mai Maghiar decât direcţii descendenţi ai lui Árpád, în fine dl Györffy în numele Ungurilor şi Sĕculor din Ardeal. Cuvintele acestora sûnt reproduse mai în toate foile maghiare şi maghiaroane, ele dovedesc că în asemenea casuri stăpânitorii nostri numai încă cu mistificări de date şi argumente se mai pot ajuta, prin rabulismul tradiţionalmente propriu acestui neam de oameni.

Dl Babeş s'a încercat a reflecta la unele mistificări din partea prim-ministrului Tisza şi a lui Madarász; dar' celoralalţi — mult ar fi fost a le ḑice, spre a le arĕta falsitatea afirmărilor lor, o întreprindere nepermisă de regulament. —

Corespondenţă particulară a „Tribunei“.

Cluj, 20 Martie 1886.

(Şi justiţia în serviţul şovinismului?) Pertractarea finală în causa preotului din Nierţa, Eliseu Meseşan, care în toamna trecută a fost arestat 4 săptĕmâni dimpreună cu curatorul, judele comunal şi alţi trei fruntaşi din comună, s'a ţinut aḑi la tribunalul din Cluj. Cetitorilor acestui preţuit ḑiar le este cunoscută causa din o corespondenţă, ce am trimis-o şi s'a publicat în luna lui Ianuarie a. c. Tribunalul pe toţi — afară de unul — a trebuit sĕ-'i declare de nevinovaţi.

Aşa sĕrmanul preot dimpreună cu curatorul, judele comunal şi consoţii au trebuit sĕ şeadă în temniţele puturoase ale Clujului 4 săptĕmâni, ca apoi sĕ-'şi audă sentenţa de nevinovaţi şi sĕ li-se redee liniştea sufletească şi libertatea. Şi toate aceste numai pentru zelul unor „patrioţi“ maghiari, cari şi în umbra lor vĕd Daco-Români, irredentism şi mai scie Dḑeu ce fantoame!

Durere, că patrioţi de acestia sûnt şi între membrii justiţiei maghiare. Între acestia cu drept cuvênt se poate numĕra judele dela Hida Szikszai, care are predilecţiunea de a umbla pururea cu un câne mare după el şi cu un sbiciu.

Aşa 'i-a persecutat pe acesti oameni, pe cari aḑi 'i-a declarat tribunalul reg. de nevinovaţi, numai ca sĕ se poată arĕta un adevĕrat patriot.

Din incidentul, că acesti 6 oameni au avut atac cu nisce neguţători neo-maghiari pe calea dintre S.-Mihai şi Simbor, judele Szikszai cu ajutorul gendarmilor 'i-a înfundat în temniţă şi a pornit asupra lor investigaţiune cumplită, ce numai cu ḑiua de astăḑi s'a finit. S'au adus multe de toate minciuni, numai ca sĕ le poată strica. Au umblat cercând după un călugăr din România, despre care „patrioţii din Cuzeplac“ au vestit, că ar fi fost în Nierţa şi acolo ar fi predicat poporului legat la ochi, ca sĕ se scoale în contra Maghiarilor, ear' preotul a adunat poporul noaptea şi a afurisit pe Unguri, etc.

Szikszai însĕ nimic n'a putut afla de adevĕrat din toate, şi totuşi pentru-că preotul Eliseu Meseşan s'a apĕrat în limba s'a românească, 'l-a trimis la Cluj şi a ḑis gendarmilor, că numai pentru-că vorbesce românesce cu el, îl trimite la Cluj legat de cei 5 oameni.

Acest Szikszai alungă afară din oficiu pe toţi Românii, cari nu sûnt în stare sĕ vorbească limba statului.

Sĕ aduc un cas caracteristic. Învĕţătorul din S.-Mihai Gavriil Andreiu a acusat la Szikszai pe Biró Feri din Tresnea pentru 39 fl., la pertractare însĕ inctul nu s'a înfăţişat. Szikszai, care trebue sĕ-'l contumeze pe Biró, a îndrumat pe învĕţător acasă, ḑicênd sĕ vină de altădată, când va fi chiămat. La al 2-lea termin Biró s'a înfăţişat, ear' învĕţătorul fiind ocupat, a mers cu ceva mai târḑiu. Szikszai acum aduce sen-

tența și pe învețătorul român îl respinge cu cererea pentru-că a întârdiat. În mâna acestor oameni este încredințată soartea bietului popor, ce geme sub greutățile publice. Învețătorul a apelat. Apelul nu fù primit din partea lui Szikszai.

Mare merit 'și-a câștigat în causa preotului din Nierța și Császár Miklos, căruia Români îi dic Pițiguș, pentru-că acesta le-a dat consiliu celor 4 neguțători, ca sĕ acuse pe preot și pe soții sei cu tendența politică, ca sĕ-'și poată ajunge mai ușor scopul.

Așa stăm pe aici cu justiția. Și acum fiecare își poate închipuì, ce idei își face poporul român în genere despre justiția maghiară! vĕdênd, că la unele scornituri și minciuni din nisce capete înferbêntate și pline de „idei patriotice“ dela „Kultur-egylet-“ul lui Haller, se umplu temnițele de preoți și oameni onorați în comună.

Pertractarea finală de adi va rĕmânè un trist document despre această împregiurare în archivul tribunalului din Cluj. Apĕrarea adv. Coroianu, de se va induce în protocolul de pertractare din cuvênt în cuvênt, va fi un cap de operă în această materiă și o pată neștearsă pe justiția maghiară. La acusele ridicate de acest brav advocat român în contra justiției maghiare, și a procedurii preste tot în casul de față, însuși procurorul n'a putut rĕspunde decât făcênd din umere!

Era sĕ finesc acest raport, când îmi vin înainte 4 poporeni din comuna Stobor cu vestea tristă, că Szikszai a înfundat în temnița din Hida pe judele și un jurat din această comună și că preste 3 dile trebue sĕ meargă în temniță toată comuna.

Ca sĕ vadă on. cetitori, că pănă unde merge audacia acestui jude, voiu descrie pe scurt casul:

În comuna Stobor, comitatul Cojocnei, înainte de aceasta cu patru ani s'a dus un Zsigmond Lajos nemaghiar. Acesta a umblat cercând după cărbuni de peatră pe hotar. În un loc ce aparține porțiunii canonice lûngă sat a găsit nisce pămênt mineral foarte folositor pentru scălzi. A păsit la învoire cu poporul din Stobor și acesta 'i-a dat dreptul de scrutat pentru 40 fl. v. a. A încheiat contract în acest respect. În contract s'a pus un punct, în care se dice, că contractul numai atunci va avè valoare, dacă va fi aprobat de superioritatea bisericească, altcum nu.

Zsigmond însĕ nici nu a umblat sĕ câștige aprobarea superiorității bisericesci, ci pre basa contractului a început a vinde din pămênt și a cărat la scaldele din Leghia în preț de 800—1000 fl.

Înțelegênd despre aceasta, oficiul protop. gr.-cat. al Clujului a dat ordin parochului și curatoratului ca sĕ îngrădească locul respectiv și pre Zsigmond sĕ-'l oprească a vinde din pămênt. Curatorul a dus în deplinire acest ordin. Zsigmond nu a cutezat a mai vinde. Așa a stat lucrul un an și o lună. Preotul în timpul acesta ca proprietarul adevĕrat a arat și folosit locul respectiv.

La un an și o lună Zsigmond se apucă și acusă pre respectivii poporeni, cari au îngrădit locul cu conturbare de posesiune la forul bagatel din Hida, adecă la judele Szikszai.

Acesta pune pertractare în fața locului. La această pertractare se înfățișează oficiul prot. al Clujului prin notarul tractual Basiliu Podoba, advocatul bisericii Iuliu Coroianu, Szikszai cu Zsigmond. S'a făcut constatarea de lipsă. S'a cetit acțiunea. La aceasta dînșii rĕspund, că ei nu 'l-au conturbat pre Zsigmond, ci au împlinit numai mandatul superiorilor lor, pentru îngrădit curatorul le-a și plătit; lor nu le pasă, folosească Zsigmod locul cum îi place, căci ei de acolo pentru sine n'au nici un folos. E treaba mai marilor bisericii cum îl vor apĕra. Notarul trac. Basiliu Podoba ia rĕspunderea asupra sa și îi arată judelui Szikszai cu acte oficioase, că conturbarea lui Zsigmond s'a făcut din partea oficiului protop. pre basa contractului și că Zsigmond dacă vrea sĕ acuse pre cineva, trebue sĕ se îndrepte în contra oficiului protopopesc.

Advocatul Coroianu îi documentează lui Szikszai, că causa aceasta nici nu se ține de competența judecătoriei din Hida, ci de oficiul montanistic, fiind vorba de o baiă ce vrea Zsigmond sĕ o deschidă în locul acesta.

Toate înzadar. Szikszai judecă pe 20 de oameni, câți adecă au fost acusați, ca preste 8 dile sĕ redee lui Zsigmond locul, care nu e nici în proprietatea unuia, ci în folosința preotului. În contra acestei sentențe s'a făcut cerere de nulitate din partea advocatului. Szikszai causa o ține la sine. La 8 dile trimite execuțiune pentru spese și predarea locului în folosința lui Zsigmond. Oamenii se roagă sĕ execueze pe curator și biserică, căci ei nu sûnt de vină. Executorul cu Zsigmond încep a înfrica oamenii cu cuvintele: așa vĕ trebue dacă ascultați de protopop, de popa și de Coroianu; vĕ veți mânca moșiile și veți merge cu toții în temniță. Cu aceasta s'a dus fără de a-'i vătĕma cineva cu nici un cuvênt. A doua di sub pretext, că poporul nu se lasă sĕ fie execuat, vin cu 2 gendarmi în comună. Au extimat. Poporul nu le-a făcut nimic, ci au făcut spesele dejudecate în sumă de 70 fl., și a treia di, ca sĕ nu se mai facă alte spese, au dus cei 70 fl. la Hida și s'au rugat prin preot de Szikszai, ca din considerare că Zsigmond e un taiă fuga și foarte miser, sĕ primească banii în depunere pănă la finirea causei. Szikszai nu 'i-a primit așa, ci 'i-a primit spre a-'i preda lui Zsigmond. După aceasta causa s'a trimis la Cluj.

La 2 sĕptĕmâni însĕ se trezesc oamenii din comună cu nisce citațiuni, ca sĕ se ducă a doua di la Hida. Ce sĕ veți? Szikszai a înfundat în temniță pe judele și un jurat sub titlul, că ei ar fi stat în contra executorului trimis de el, în faptă însĕ pentru-ce nu 'i-au spus ce le-a dis Coroianu când a fost în Stobor; ce le-a dis protopopul, ce le-a dis popa? etc.

Acum sûnt citați o mulțime la Hida și care cum sosesce este înfundat în temniță cu cuvintele: așa vĕ trebue dacă ascultați de Coroianu, de protopop și de popa!

Cei 4 oameni au venit la Cluj mai nainte de a merge la Hida, ca sĕ se plângă la presidentul tribunalui. Mâne se vor presenta. Vom vedè ce va eși din procedura aceasta! Vom vedè ce soarte îl va ajunge pe fanaticul și românofagul Szikszai.

Unde ești „Ellenzék“, „K. Közlöny“, cari bătеați în aripi de bucuriă cu ocasiunea incarcerărei preotului din Nierța. Publicați acum și resultatul bucuriei voastre. Publicați vorbirea lui Coroianu, publicati faptele lui Szikszai sĕvîrșite în numele justiției maghiare și apoi puneți-vĕ mânile pe piept și judecați, voi dacă sûnteți chemați a duce civilisațiunea în Orient! Cu oameni ca Szikszai arĕtați, că numai ieri ați sosit în Europa și că trebue sĕ treacă mult timp, pănă-ce cultura europeană va străbate, fie chiar și în apropierea „kultur-egylet“-ului lăudat.

Se înfiora omul de cutezanța cea mare a unor oameni ca Szikszai; se înfiora cugetând, că ce resultate triste pot avè cu timpul unele încercări de aceste! A discredita autoritatea bisericească înaintea poporului, a-'l silì pre popor sĕ mărturisească neadevĕrul contra preoților și conducĕtorilor sei și a umplè temnițele cu oameni onorabili și pacînici: sûnt tot atâtea fapte, a căror aducere aminte nu va fi nici decum măgulitoare pentru Maghiari. *Adevĕrul.*

Cronică.

Proiectul de lege pentru crearea gloatelor se spune, că se va presenta și camerei ungare încă înaintea Pascilor. Dacă discusiunea asupra proiectului pentru reforma administrațiunii va ținè mult, probabil că discuția asupra acestei reforme se va întrerupe, pentru-ca sĕ se facă loc proiectului pentru crearea gloatelor. În tot casul proiectul de lege pentru gloate va venì în discuție înainte de proiectul pentru reforma legii comunale.

*

Centralisarea și Kossuth. Ignațiu Helfy publică sub titlul „Kossuth și parlamentarismul“ o scrisoare a lui Kossuth dela 18 l. c. n., în care între altele Kossuth scrie:

„Nici nu pot afla cuvinte, ca sĕ dau în mod corespundĕtor expresiune durerii mele pentru împregiurarea, că sûnt astădi atâția în Ungaria, cari uită că *pot sĕ vină timpuri, când Ungaria* care acum a legalisat în cestiunile cele mai esențiale raportul de căsătoriă mixtă cu Austria *va regreta amar,* ireparabil de *amar,* că nu vor mai fi în vigoare acele instituțiuni, care ar putè scutì patria de ruinare în dile de încercare“.

*

Convențiunea comercială cu România. Vorbind în un prim-articol sub titlul „Rĕsboiul vamal cu România“ despre convențiunea comercială austro-ungaro-română, „Pesti Napló“ termină cu cuvintele:

„Vorbim de situațiunea momentană de acum, ear' nu de arangiamentul liniștit de mai târdiu. Trebue sĕ pretindem pur și simplu prelungirea convențiunii pe un an. Dacă România nu va concede aceasta, trebue sĕ stăm gata la un rĕsboiu vamal“.

*

Judecarea expositiunii unguresci. „Telegraphul“ din Bucuresci scrie: Cât sgomot nu s'a mai făcut și cu expositiunea ungurească! Se respândise vestea în toată lumea, că Ungurii deschid o exposițiune națională, și toate neamurile erau poftite la sĕrbătoare. La ce mijloace s'a recurs pentru organisarea exposițiunii, nu voim sĕ mai amintim. Lucrul e cunoscut de toți. Așa, se scie, că agenți de ai comitetului organisator au cules produse de ale Românilor, Sêrbilor, din Ungaria și le-au expus cu nume de produse unguresci; s'a împrumutat chiar câte ceva dela noi din țeară. Dar' lumea, care venia sĕ admire vigoarea poporului ungar, nu putea sĕ scie toate aceste amĕnunte de culisă; frunțile organisatorilor, cari asudaseră atâta pănă la deschidere, erau șterse frumos și nu se putea cetì pe ele decât mândria națională. Și cu toate aceste venì vremea socotelei. Și pentru-ca durerea sĕ fie și mai mare, vĕlul țesut cu atâta măiestrie trebuia sĕ fie rupt de o mână meșteră și nepărtinitoare. Consiliul englez din Budapesta 'și-a făcut darea de seamă oficială. Avem deosebită prietinie pentru vecinii de preste munți, și de aceea nu vom reproduce mult din raportul dlui consul Wreuch, căci prea 'i-ar compromite. *Sed magis amica veritas.* . . mai prietini sûntem cu adevĕrul, și de aceea tot vom reproduce ceva. În raportul dlui Wreuch se dice între altele:

„Dacă în adevĕr tot ce s'a expus la Pesta ar fi produse unguresci și dacă Ungaria ar putè sĕ dee constant în comerciu aceste produse, atunci țeara ar fi în stare nu numai sĕ satisfacă toate trebuințele sale, dar' și sĕ acopere toate cercurile luxului vecinilor sei orientali. Dar', fiindcă în realitate nu e așa, trebue sĕ admitem: „1. Că unele din obiectele expuse n'au fost aduse decât numai în scopul de a face față la exposițiune, și că ele nu puteau fi produse ca articole curente de comerciu în concurență cu produsele similiare austriace și străine. 2. Că, deoare-ce mulți exposanți erau agenți stabiliți în Pesta de ai industriașilor austriaci, e permisă bănuiala asupra originei unora din produsele expuse.“

Astfel grăiesce consulul englez din Pesta, dl Wreuch, în raportul seu oficios cătră ministerul de externe din Londra, raport tipărit și distribuit acum în camera comunelor cu corespondența consulară. Noi n'am fost la Pesta: — „nu scim, n'am vĕdut. . .“

*

Conscrierea diarelor. Procuratura supremă de stat a ordonat acum de curênd conscrierea nu numai a diarelor din capitală, ci totodată și a acelora din provinciă, precum și conscrierea tuturor scrierilor periodice, ce apar în țeară. Scopul acestei conscrieri ar fi, precum se dice, ca sĕ se poată aduce în ordine materialul secțiunii de presă dela procuratura supremă, respective sĕ se poată controla mai cu înlesnire, dacă proprietarii de tipografii și editorii își trimit exemplarele îndatorate, în înțelesul legii, la procuratura supremă a statului; deoare-ce s'a întêmplat adeseori, după-cum se dice, că cu deosebire foile provinciale, cu toată existența lor de mai mulți ani, nu 'și-au trimis exemplarele îndatorate. Procuratura de stat a și intentat deja proces de presă în contra a 10 foi de felul acesta, ai căror editori pentru omisiunea lor se pot pedepsì, în înțelesul legii, cu amendă pănă la 200 fl. Pe basa acestor date se va intenta apoi proces de presă în contra tuturor acelor proprietari de tipografiii și editori, cari în înțelesul legii nu 'și-au făcut datoria. Procuratura supremă de stat își va extinde deci această controlă și asupra celorlalte tipărituri (foi volante și cărți) și va pretinde dela proprietarii tipografiilor datele și despre tipăriturile lor din anul trecut.

*

Academia română. Ședințele Academiei române aveau sĕ se deschidă la Bucuresci Marți în 23 l. c. n.

*

Prima representație a d-șoarei Elena Theodorini în Bucuresci. Sâmbătă seara, — scrie „Românul“, — am primit următoarea scrisoare dela d-șoara Theodorini: „D-le director! Vĕ rog sĕ binevoiți a insera în diarul d-voastre rîndurile următoare: „Din multele dovedi de simpatie ce 'mi-s'au arĕtat în cariera mea de artistă, nici una nu m'a emoționat mai mult decât primirea afectuoasă, pe care 'mi-au făcut-o ieri compatrioții mei. Adûnc recunoscĕtoare, le mulțumesc din inimă“. Primiți vĕ rog, asigurarea înaltei mele stime. *Elena Theodorini.*

Din inițiativa societății universitare „Unirea“, studenții români vor da d-șoarei Elena Theodorini o coroană.

Printre bucățile ce a cântat Luni d-șoara Theodorini, a fost și frumoasa „Mândruliță dela munte“ de dl Stefănescu.

*

Monopolul chibriturilor în România a fost primit de cameră și nu e îndoială, — scrie „Românul“, — că și de senat va fi primit.

*

Tunuri pe seama armatei bulgare. Din Timișoara se depeșează: 48 tunuri sistem Krupp, care sûnt destinate pentru armata bulgară, au trecut pe aici la Orșova, de unde vor fi apoi transportate pe corăbii la Rusciuc.

Varietăți.

(Daltonismul.) Daltonismul este o imperfecțiune a vederii, care are de resultat confusiunea colorilor între ele. Această afecțiune își datorează numele lui Dalton, renumitul chimist englez, care suferia de ea.

Unul din casurile de daltonism cele mai dese este acela, care a făcut sĕ se confunde coloarea roșiă cu coloare verde.

Ilustrul învețat francez, F. Arago, tratând într'o di despre daltonism în cursul, pe care îl făcea la observatorul din Paris, vorbì de o familiă scoțiană, care se afla în casul acesta, vĕdênd roșu tot ce era verde.

„Pentru această nenorocită familiă — adauge Arago — cireșele nu erau nici odată coapte. Dar' ceea-ce în vieața ordinară nu este decât un neajuns neînsĕmnat, poate sĕ devină un pericol grav în materie de exploatațiune a drumurilor de fier, dacă oare-cari agenți ai tracțiunii și ai călei nu deosebesc în destul de bine coloarea semnalelor“.

Acest pericol a fost și mai bine precisat de dl Worms, într'o comunicare făcută Academiei de sciințe din Paris.

Siguranța în materiă de exploatare a drumurilor de fier fiind basată în parte, dice el, pe observarea cea mai serioasă a semnalelor colorate, este de cea mai mare trebuință de a nu primì în serviciu agenți, cari sûnt chiămați a conduce trenurile după semnalele aședate pe calea ferată sau a manevra aceste semnale, dacă nu sûnt în stare de a deosebì semnalele roșii de semnalele verdi.

Dl Worms a mers atât de departe cu cercetările sale asupra acestui punct, încât a examinat 11.183 agenți din serviciul activ, printre cari a găsit 224 indivizi avênd o imperfecțiune oare-care a simțului chromatic, din cari numai 61, adecă $^{5}/_{10}\%$ au confundat coloarea verde cu coloarea roșiă; toți acesti agenți au fost depărtați din serviciul activ, în urma acestei espertise.

Dl Worms crede, că ar fi bine sĕ se facă în scoale un fel de gimnastică a colorilor, pentru a reduce proporțiunea, care este îndestul de mare, a daltonismului.

(Bronchita.) Fiecare scie cât de periculoase și cât de dese sûnt bronchitele în timpul iernei și al primăverei. Causa este acțiunea reflexă, ce determină impresiunea frigului asupra gûtului, care în această privință este foarte simțitor, când eșim dintr'un loc cald, cum de exemplu din teatru. Sĕ notăm în treacăt, că gûtul este locul originei numĕroaselor acțiuni reflexe, cari lucrează asupra mai multor organe. Care este deci mijlocul de a împedeca rĕul și a nu suferì de bronchită? Mijlocul este foarte simplu: de a se obicĭnuì ca gûtul sĕ fie expus la acțiunea frigului.

Distinsul fisiologist, dl Brown-Séquard, vorbesce despre un preot protestant din Londra, care devenise de o susceptibilitate atât de mare sub raportul, de care este vorba, încât nu mai cuteza, chiar pentru a se duce la biserică, sĕ iasĕ din casă când era frig. Fisiologistul nostru îl sfătuì sĕ-'și facă întotdeauna vênt la gût cu un fel de foale, începênd încet, apoi mai tare. Succesul fù complet.

Autorul acestei încercări a obținut în urmă același resultat făcênd experiență asupra mai multor amici ai sei și asupra unui mare numĕr de alte persoane, și chiar asupra lui, dar' nu în casul unei bronchite, ci pentru a se scăpa de efectele supĕrătoare ale guturaiului, la care era foarte expus.

(Doctorie universală.) Între lucrurile rĕmase după moartea renumitului doctor olandez Boerhave s'a găsit și un pachet bine închis și sigilat, care purta inscripția: „Singurele și cele mai profunde secrete ale medicinii“. Când s'a vêndut biblioteca doctorului repausat, pachetul acesta s'a plătit cu 10,000 floreni olandezi. Ajungênd cumpĕrătorul acasă cu comoara dobândită, o deschise cu o nespusă nerăbdare. Ce sĕ veți însĕ! După-ce a desfășurat o mulțime de hârtii, găsì în fine o foiță, pe care erau scrise cuvintele: „Ține capul rece, picioarele calde și trăiesce regulat, poți apoi sĕ rîdi de toți doctorii!“

Bibliografie.

„Cura naturală“ sau metodul curei cu apă rece, din lipsa de prenumeranți, nu va eșì la publicitate în luna lui Aprilie, precum s'a anunțat, și prin urmare terminul prenumerațiunii se amână pănă la finea lui Aprilie st. n. Acest opșor se recomandă fiecărui om cu familie ba și multor juni, dar' cu deosebire p. t. domni preoți, notari și învețători dela sate, unde nu se prea află medici la îndemână și pănă la sosirea atărui medic în casuri urgente, se vor putè folosì de acest îndrumar practic în felul seu, care se poate abona în terminul mai sus indicat dela autorul Grigoriu T. Miculescul în B.-Szarvas, comitatul Békés cu 55 cr. exemplarul cu porto-postal cu tot, ear' dela 8 exemplare abonate al 9-lea se dă gratis. Metodul curei cu apă rece e unicul metod rațional basat pe forța naturei, prin care se pot vindeca ori-ce boale învechite și înrădĕcinate în corpul omului fără spese mari și fără de frica urmărilor ultimative, acest opșor va face mari și bune serviții cu deosebire acelora, cărora le lipsesc mijlocele de a cerceta băile sau scaldele de cură naturală și folosindu-se de acest indrumar se vor putè cura acasă, — și ținêndu-se strîns de cele prescrise, vor ajunge resultate splendide.

* * *

„Mica revistă“. Foaia societății oamenilor, cari sciu cetì. Apare odată pe lună. Băcău, 15 Februarie 1886. Anul I. Nr. 1. Sumar: Introducțiune. — „Societatea oamenilor, cari sciu cetì“. Județul Băcău. Statute. — Doctorie pentru soacre. Comedie în 1 act, localisată de Costache Radu. — Formele și transformațiunile concurenței (de G. de Molinari) trad. de M. Climescu. — Cronică.

Director: **Ioan Slavici.**
Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extrase din foaia oficială.

Licitaţiuni:

— 10 Maiu a. c. imobilele lui Iosif Miske, decătră trib. reg. din Mureş-Oşorheiu, în comuna Vadasd.

— 13 Aprilie a. c. imobilele lui Leonhard Hübchen, decătră jud. cerc. din Vinga, în comuna Mercifalva.

— 30 Aprilie a. c. imobilele lui Alfred Zsifkovits decătră jud. cerc. din Vêrşeţ.

— 29 Martie a. c. mobilele vĕd. Isabela Man şi soţii, decătră executorul reg. din Sighetul-Marmaţiei, în comuna Sarvaso.

— 5 Aprilie a. c. imobilele lui Iuliu Vercsay decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.

— 21 Iunie a. c. imobilele lui Ignaţiu Szereday decătră trib. reg. din M.-Oşorheiu.

— 18 Iunie a. c. imobilele lui Ákos Cserey decătră trib. reg. din M.-Oşorheiu.

— 2 Iunie a. c. imobilele lui Domocoş Tamás decătră trib. reg. din Ch.-Oşorheiu.

— 31 Martie a. c. mobilele Cristinei Modoş, decătră executorul reg. din Timişoara, în casa proprie din cetate.

— 30 Martie a. c. mobilele fraţilor Deák decătră jud. cerc. din Bistriţa.

— 14 Maiu a. c. imobilele lui Valentin Reisz decătră trib. reg. din Biserica-albă.

— 29 Martie a. c. mobilele lui David Glücksmann decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de ţile:

— la rĕmasul după Petru Petica (din Şiria), la trib. reg. din Arad;

— la rĕmasul după Andreiu Daum; Andreiu Lang; Ecatarina Girescher; Ecatarina Breiberth; Sofia Hesck şi Toma Groh, — la trib. reg. din Bistriţa;

— la rĕmasul după Filimon Voiţ (din Riény), la trib. reg. din Oradea-mare;

— la rĕmasul după Ioţa Radosav; Ioţa Pomorisatz, — la trib. reg. din Becicherecul-mare;

— la rĕmasul după Martin Canderth (din Lechinţa), la trib. reg. din Bistriţa;

— la rĕmasul după Stefan Kéri, la trib. reg. din Oradea-mare.

Concursuri:

— Un post de adjunct de conducĕtor de cărţile funduare la jud. cerc. din Baia-mare. Concursurile sûnt a se trimite în 2 săptĕmâni la presid. trib. reg. din Sătmar.

— Un post de sub-jude reg. la jud. cerc. din Mateszalka. Concursurile în 2 săptĕmâni la presid. trib. reg. din Sătmar.

Economic.

Starea sĕmĕnăturilor din 1—15 Martie st. n. a. c. în următoarele comitate:

Albei-inferioare: Pe la începutul lunei a nins; temperatura e schimbăcioasă, dar' mai mult rece; sĕmĕnăturile dau semne îmbucurătoare.

Aradului: Aratul pentru sĕmĕnăturile de primăvară stagnează; se arată lipsa de nutreţ.

Bihorului: Câmpul e provĕdut din nou cu zăpadă, şi astfel sĕmĕnăturile sûnt scutite în contra îngheţului. Nutreţ e puţin.

Bistriţa-Năsĕud: Sĕmĕnăturile au suferit din causa îngheţurilor de preste noapte; se simte în unele locuri lipsa de nutreţ.

Braşovului: Îngheţurile din luna lui Februarie au causat pagube sĕmĕnăturilor, cari acum earăşi sûnt provĕdute cu acoperişul de zăpadă.

Caraş-Severin: Aici temperatura e foarte schimbăcioasă. Ninsoare şi îngheţuri dese, nu se aude însĕ, ca sĕmĕnăturile sĕ fi suferit daune. Lipsa de nutreţ e generală.

Ciucului: Sĕmĕnăturile sûnt în stare bună; căratul de gunoiu e în curgere.

Cojocnei: Aici sĕmĕnăturile, deşi au fost îngheţuri durabile, n'au suferit pagube; în general sĕmĕnăturile sûnt în stare mulţumitoare. În cercul Nădaşului se observă între rîmători boala de gură şi unghii.

Făgăraşului: Câmpul e earăşi acoperit cu zăpadă; căratul de gunoiu e în curgere.

Hunedoarei: Pe la începutul lunei a nins, însĕ preste puţin temperatura earăşi se recise cu totul; dintre lucrările de câmp numai căratul de gunoiu e în curgere. În unele locuri e simţită lipsa de nutreţ.

Maramurĕşului: Sĕmĕnăturile, fiind lipsite de acoperişul de zăpadă, de altă parte îngheţurile preste poapte fiind aspre, — sûnt expuse suferinţelor. Aici lipsa de nutreţ nu e simţită.

Mureş-Turda: Sĕmĕnăturile de toamnă în cele mai multe locuri au iernat bine, acum însĕ, fiind lipsite de zăpadă, e teamă, că îngheţurile le va periclita. Căratul de gunoiu e în curgere; lipsa de nutreţ numai în puţine locuri se observă.

Odorheiului: Sĕmĕnăturile, cu toate că temperatura e în adevĕr rece, sûnt în stare bună; căratul de gunoiu e în curgere; lipsa de nutreţ e simţită.

Sătmarului: Temperatura e rece, din causa îngheţurilor sĕmĕnăturile au suferit în câtva; nutreţ e puţin.

Selagiului: Temperatura domoală de mai nainte a fost transformată în îngheţuri aspre, cari au causat stricăciuni sĕmĕnăturilor; lipsa de nutreţ încă e simţită.

Sibiiului: Sĕmĕnăturile sûnt lipsite de zăpadă şi asttel economii sûnt îngrijeaţi, deoare-ce îngheţurile lĕ-ar putè uşor causa stricăciuni însemnate. Nutreţ e puţin.

Solnoc-Dobâca: Aici domnesce un vênt spulbĕrat, care în unele locuri a măturat cu totul zăpada ce mai acoperia sĕmĕnăturile; căratul de gunoiu se continuă; lipsa de nutreţ e simţită. (Va urma.)

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 23 Martie n. s'a notat: unguresci bĕtrâni grei 44.— cr. până 45.— cr. unguresci grei, tineri 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 46.— cr. până 46.½ cr., uşori 45.½ cr. până 46.— cr., marfă ţerănească, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 45.— cr. până 45.½ cr., uşoară 44.— cr. până 45.— cr., românesci de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr. transito uşori —.— cr. până —.— cr., transito sêrbesci grei 43.— cr. până 44.— cr., transito de mijloc 41.½ cr. până 42.½ cr., transito uşori 40.½ cr. până 41.½ cr., îngrăşaţi cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpeniţi la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 25 Martie st. n.

Brünn: 34 47 80 23 41.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 23 Martie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	96.—	vênd.	97.—
„ Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86.½
Acţ. de asig. Dacia-Rom.	„	266.—	„	267.½
Banca naţională a României	„	1085.—	„	1183.—
Împr. oraş. Bucuresci	„	30.—	„	33.—
Acţ. de asig. Naţionala	„	—.—	„	—.—
Credit mob. rom.	„	—.—	„	—.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	82.½	„	82.¼
Schimb 4 luni	„	—.—	„	34.—
Societ. const.	„	187.½	„	230.½
Aur	„	15.¼	„	16.½

Bursa de Budapesta

din 24 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	103.60
„ „ hârtie „ 5%	95.30
Împrumutul căilor ferate ung.	152.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.—
Bonuri ale ung.	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ „ bănăţene-timişene	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	121.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.50
Renta de hârtie austriacă	85.20
„ „ argint austriacă	85.30
„ „ aur austriacă	114.25
Losurile austr. din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	875.—
„ „ de credit ung.	307.25
„ „ „ „ austr.	300.80
Argintul	—.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi ec. „Albina“	101.—
Galbeni împĕrătesci	5.90
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Bursa de Viena

din 24 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	103.50
„ „ hârtie „ 5%	95.20
Împrumutul căilor ferate ung.	152.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.—
Bonuri rurale ung.	104.80
„ „ „ cu cl. de sortare	104.80
„ „ „ bănăţene-timişene	104.80
„ „ „ cu cl. de sortare	104.80
„ „ transilvane	104.80
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.50
Împrumut cu premiu ung.	121.25
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.25
Rentă de hârtie austriacă	85.40
„ „ argint austriacă	85.55
Rentă de aur austriacă	114.45
Losuri austr. din 1860	139.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875.—
„ „ de credit ung.	306.25
„ „ „ „ austr.	300.20
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.99⅝
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	[illegible]

Mersul trenurilor

pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena		7.15	3.15	
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	9.37	1.28
		6.46	9.45	1.52
Várad-Velencze			9.59	2.—
Fugyi-Vásárhely			10.28	2.11
Mező-Telegd		7.14	11.36	2.34
Rév		7.42	12.10	3.18
Bratca			12.46	3.41
Bucia			1.48	4.01
Ciucia		8.31	3.09	4.26
Huiedin		9.01	3.42	5.08
Stana			4.12	5.27
Aghiriş			4.30	5.50
Ghirbău			4.48	6.02
Nedeşdu			5.17	6.24
Cluj		10.01		6.43
	12.05			7.03
Apahida	12.31			7.26
Ghiriş	2.16			8.54
Cucerdea	3.32			9.43
Uioara	3.41			9.51
Vinţul de sus	3.50			9.58
Aiud	4.25			10.24
Teiuş	5.10			10.59
Crăciunel	5.41			11.28
Blaj	6.02			11.44
Micăsasa	6.40		5.40	12.18
Copşa mică	7.—		6.01	1.01
Mediaş			6.40	1.22
Elisabetopole			7.35	1.56
Sighisoara			8.01	2.44
Haşfaleu			10.05	3.02
Homorod			11.02	4.41
Ágostonfalva			11.37	5.30
Apatia			12.32	6.03
Feldioara			1.09	6.35
Braşov			1.50	7.14
			2.48	
Timiş			3.23	
Predeal			4.56	
Bucuresci			9.40	

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci			7.45	
Predeal			12.50	
Timiş			1.40	
Braşov	—.—		2.27	
	6.22		2.55	
Feldioara	7.01		3.38	
Apatia	7.33		4.17	
Ágostonfalva	8.01		4.47	
Homorod	8.45		5.42	
Haşfaleu	10.10		7.37	
Sighişoara	10.39		8.21	
Elisabetopole	11.19		9.05	
Mediaş	11.54		9.43	
Copşa mică	12.12		10.02	
	12.37		6.—	
Micăsasa	12.56		6.20	
Blaj	1.30		6.59	
Crăciunel	1.45		7.15	
Teiuş	2.34		7.43	
Aiud	2.55		8.—	
Vinţul de sus	3.17		8.29	
Uioara	3.24		8.55	
Cucerdea	3.36		9.04	
Ghiriş	4.11		9.32	
Apahida	5.36		10.32	
Cluj	5.56		12.32	
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nedeşdu	6.37			8.34
Ghirbău	6.53			8.59
Aghiriş	7.08			9.56
Stana	7.34			10.16
Huiedin	7.55	7.14		11.04
Ciucia	8.37	7.43		12.17
Bucia	8.53			12.47
Bratca	9.12			1.21
Rév	9.31	8.22		2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48		3.08
Fugyi Vásárhely	10.25			3.39
Várad-Velencze	10.35			3.55
Oradea-mare	10.41	9.13		4.06
	10.51	9.18	10.37	
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena		11.—	
Budapesta		8.05	8.—
Szolnok		11.02	12.00
Arad		3.37	5.55
		4.00	6.05
Glogovaţ		4.13	6.19
Gyorok		4.38	6.46
Pauliş		4.51	7.—
Radna-Lipova		5.10	7.23
Conop		5.38	7.51
Bêrzava		5.57	8.10
Soborşin		6.42	8.58
Zam		7.14	9.28
Gurasada		7.43	9.56
Ilia		8.01	10.17
Branicĭca		8.21	10.38
Deva		8.47	11.05
Simeria (Piski)		9.40	11.55
Orĕştia		10.10	12.24
Şibot		10.34	12.53
Vinţul de jos		11.04	1.22
Alba-Iulia	6.59	11.31	1.40
Teiuş	7.33	12.05	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş		11.09	3.56	5.20
Alba-Iulia		11.56	4.27	5.57
Vinţul de jos		12.20	4.53	
Şibot		12.25	5.19	
Orĕştia		1.19	5.41	
Simeria (Piski)		1.48	6.08	
Deva		2.35	6.39	
Branicĭca		3.04	7.04	
Ilia		3.36	7.29	
Gurasada		3.50	7.41	
Zam		4.25	8.12	
Soborşin		5.09	8.49	
Bêrzava		5.56	9.29	
Conop		6.18	9.49	
Radna-Lipova		6.57	10.23	6.14
Pauliş		7.12	10.37	6.30
Gyorok		7.27	10.52	6.47
Glogovaţ		7.56	11.18	7.17
Arad		8.10	11.32	7.32
Szolnok		9.—	12.27	
Budapesta		2.39	5.10	
Viena		6.50	8.16	
			6.05	

Simeria (Piski)—Petroşeni

Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	6.07
Petroşeni	4.04	6.39

Petroşeni—Simeria (Piski)

Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad—Timişoara

Arad	6.00	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timişoara	8.42	10.09

Timişoara—Arad

Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Ghiriş—Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda—Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.24
Şeica mare	1.11
Loamneş	2.32
Ocna	2.01
Sibiiu	2.44

Sibiiu—Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.50
Cheţa	10.31	4.21
Ludoş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	6.10
Oşorheiu	12.46	6.30
	1.16	7.43
Reghinul-săs.	3.08	9.35

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.00
	6.14	5.52
Oşorheiu	6.34	12.25
Nireşteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Ludoş	8.21	2.46
Cheţa	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski)—Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cerna	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara—Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Piski)	11.30

Nota: Numerii încuadraţi cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Editura şi tiparul Institutului tipografic, societate pe acţii în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula.**